

 Національний технічний університет України «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»	Емблема кафедри (за наявності)	Назва кафедри, що забезпечує викладання
Загальне мовознавство та методологія наукових досліджень (Силабус)		Кафедра теорії, практики та перекладу французької мови

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Другий (магістерський)</i>
Галузь знань	<i>В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки»</i>
Спеціальність	<i>В11 Філологія (за спеціалізаціями)</i>
Освітня програма	<i>Галузевий переклад: французька та друга західноєвропейська мови</i>
Статус дисципліни	<i>Обов'язкова</i>
Форма навчання	<i>Очна (денна)</i>
Рік підготовки, семестр	<i>1 курс, перший семестр</i>
Обсяг дисципліни	4 кредити (120 год). 46 год. – аудиторна робота (16 год. лекцій, 30 год. практичних), 74 год – СРС
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>МКР, залік</i>
Розклад занять	http://rozklad.kpi.ua
Мова викладання	<i>Українська, французька</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	Дегтярьова Євгенія Олександрівна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри теорії, практики та перекладу французької мови http://ktppfm.kpi.ua/degtiareva Майєр Наталія Василівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії, практики та перекладу французької мови https://ktppfm.kpi.ua/maiier
Розміщення курсу	Модуль «Методологія лінгвістичних і перекладознавчих досліджень»: https://classroom.google.com/u/1/c/ODA3MTk1MTA1NDA0 Модуль «Загальне мовознавство»: https://classroom.google.com/u/1/c/NjA3ODU1Njk5NTE2

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

«Загальне мовознавство та методологія наукових досліджень» – це обов'язкова навчальна дисципліна циклу професійної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Галузевий переклад: французька та друга західноєвропейська мови».

Метою навчальної дисципліни є поглиблення й систематизація знань магістрантів про мову як об'єкт лінгвістики, її семіотичну природу, системні і структурні характеристики, про сучасні лінгвістичні парадигми, наукові школи та напрями в галузі вітчизняного й зарубіжного мовознавства; формування науково-дослідницької компетентності здобувачів вищої освіти, що передбачає розвиток умінь критично аналізувати наукову літературу, аналізувати проблему, обирати й формулювати тему дослідження, обґрунтовувати його актуальність, виокремлювати об'єкт і предмет дослідження, добирати доцільні методи дослідження, будувати структурно-змістовий алгоритм виконання магістерської дисертації, висвітлювати результати самостійно проведеного дослідження, формулювати висновки і перспективи подальших наукових розвідок, використовувати інформаційно-комунікаційні технології для проведення дослідження.

Предмет навчальної дисципліни становлять основні проблеми та етапи розвитку мовознавства в контексті еволюції наукової думки, напрями та ракурси взаємодії мови й мислення, мови та діяльності мозку, мови й усього спектру комунікації, проблематика взаємодії мови та суспільства, мови та етносу, мови та культури; методологія лінгвістичних і перекладознавчих досліджень; особливості організації і проведення лінгвістичних та перекладознавчих досліджень, проблеми сучасних лінгвістичних і перекладознавчих досліджень.

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує формування **загальних і фахових компетентностей** та досягнення **програмних результатів навчання**, а саме:

ЗК 01 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 04 Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 07 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 08 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 11 Здатність проведення досліджень на належному рівні.

ФК 01 Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах.

ФК 03 Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.

ФК 05 Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.

ФК 07 Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

ФК 09 Здатність ефективно здійснювати професійну та наукову діяльність шляхом інтеграції сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ФК 12 Здатність до продукування, редагування, реферування, анотування та систематизації різних типів текстів, зокрема фахових, державною та іноземними мовами.

ПРН 01 Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

ПРН 03 Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.

ПРН 04 Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.

ПРН 07 Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці.

ПРН 09 Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.

ПРН 11 Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.

ПРН 13 Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.

ПРН 15 Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.

ПРН 17 Планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми «Галузевий переклад: французька та друга західноєвропейська мови» навчальна дисципліна «Загальне мовознавство та методологія наукових досліджень» є пререквізитом для подальшого володіння здобувачами вищої освіти освітнім компонентом циклу професійної підготовки «Виконання магістерської дисертації».

3. Зміст навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Загальне мовознавство та методологія наукових досліджень» складається із двох модулів – Загальне мовознавство та Методологія лінгвістичних і перекладознавчих досліджень.

Модуль «Загальне мовознавство»

Partie 1. La linguistique générale en tant que science : notions et termes clés / Розділ 1. Загальне мовознавство як наука: основні поняття і терміни

Thème 1.1. Objet, contenu, tâches et branches de la linguistique. Place de la linguistique dans le système des sciences / **Тема 1.1.** Об'єкт, зміст, завдання та галузі мовознавства. Місце мовознавства в системі наук

Partie 2. Histoire de la linguistique / Розділ 2. Історія мовознавства

Thème 2.1. Histoire de la pensée linguistique jusqu'au XIXe siècle. Apparition de la linguistique comparée et historique / **Тема 2.1.** Історія лінгвістичної думки до XIX століття. Виникнення порівняльно-історичного мовознавства

Thème 2.2. Principaux courants en linguistique au début du XXe siècle. La conception linguistique de F. de Saussure. La linguistique ukrainienne au XXe siècle. Paradigmes linguistiques contemporains. Philologie numérique / **Тема 2.2.** Основні напрями в мовознавстві на початку XX століття. Лінгвістична концепція Ф. де Соссюра. Українське мовознавство у XX столітті. Сучасні лінгвістичні парадигми. Цифрова філологія

Partie 3. La langue comme système sémiotique particulier. Organisation systémique et structurelle de la langue / Розділ 3. Мова як особлива семіотична система. Системна і структурна організація мови

Thème 3.1. Nature sémiotique de la langue. Typologie et structure des signes. Paralinguistique et parakinésique / **Тема 3.1.** Семіотична природа мови. Типологія і структура знаків. Паралінгвістика і паракінесика

Thème 3.2. Notion de système et de structure linguistique. Relations paradigmaticques, syntagmatiques et hiérarchiques entre les unités linguistiques. Niveaux fondamentaux et intermédiaires de la langue / **Тема 3.2.** Поняття мовної системи і структури. Парадигматичні, синтагматичні та ієрархічні відношення між мовними одиницями. Основні та проміжні рівні мови

Partie 4. Langue et parole. Langue et pensée / Розділ 4. Мова і мовлення. Мова і мислення

Thème 4.1. Le problème des relations entre langue, pensée et conscience. Rapport entre langue et parole. Langage intérieur / **Тема 4.1.** Проблема співвідношення мови, мислення і свідомості. Співвідношення мови і мовлення. Внутрішнє мовлення

Partie 5. Langue et histoire. Langue et société / Розділ 5. Мова і історія. Мова і суспільство

Thème 5.1. La langue comme phénomène en évolution historique. Synchronie et diachronie. Causes internes et externes des changements linguistiques / **Тема 5.1.** Мова як явище, що історично розвивається. Синхронія і діяхронія. Внутрішні і зовнішні причини мовних змін

Thème 5.2. Fonctions sociales de la langue. Sociolinguistique. Langue et culture / **Тема 5.2.** Соціальні функції мови. Соціолінгвістика. Мова і культура

Модуль «Методологія лінгвістичних і перекладознавчих досліджень»

Розділ 1. Теоретичні засади організації і проведення лінгвістичних і перекладознавчих досліджень.

Тема 1.1. Типи наукових досліджень. Методологія і системність у науковому пізнанні. Загальнонаукові методи дослідження.

Тема 1.2. Основні напрями та підходи до лінгвістичних і перекладознавчих досліджень. Методи лінгвістичних і перекладознавчих досліджень.

Тема 1.3. Основні етапи і процедури лінгвістичних і перекладознавчих досліджень. Вибір і формулювання теми дослідження, вибір його об'єкта і предмета, постановка мети, завдань і формулювання гіпотези і новизни дослідження, обґрунтування його актуальності.

Тема 1.4. Логіка здійснення огляду стану проблеми дослідження. Сутність етапів проведення дослідження. Структурно-змістовий алгоритм виконання теоретичної частини магістерської дисертації.

Розділ 2. Оформлення результатів наукового дослідження

Тема 2.1. Процедура добору, аналізу та опису мовного матеріалу. Формулювання висновків і перспектив дослідження. Правила й загальні вимоги до оформлення наукових робіт, побудова таблиць, графіків, діаграм і схем. Використання ІКТ у лінгвістичних і перекладознавчих дослідженнях.

Тема 2.2. Науковий стиль мовлення. Мовностилістичні особливості викладу та оформлення результатів наукового дослідження. Наукова етика цитувань та посилань.

Тема 2.3. Оформлення тез доповідей на конференціях і наукових статей за матеріалами дослідження.

Тема 2.4. Академічна доброчесність у наукових дослідженнях.

Тема 2.5. Оформлення списку використаних джерел та ілюстративного матеріалу. Організація підготовки до офіційного захисту магістерської дисертації. Процедура офіційного публічного захисту магістерської дисертації.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Основна:

1. Фрумкіна А. Л. Основи наукових досліджень : метод. реком. для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти із спеціальності 035 Філологія / А. Л. Фрумкіна, Т. В.

- Глушко. - Одеса : Міжнар. гуманітар. ун-т, 2025. - 76 с.
<https://dspace.onua.edu.ua/items/356dfc81-7092-4579-a3cf-25b567b832b0>
2. Franck T. Manuel de Linguistique générale et appliquée du français. Paris, 2022.
https://orbi.uliege.be/bitstream/2268/263513/1/Franck_Manuel

Допоміжна:

1. Гаджієв Р. Лінгвістика на карті світу. Київ : Віхола, 2022. 384 с.
2. Кійко Ю. Є. Вступ до мовознавства : практикум / Ю.Є. Кійко, А.П. Агапій, Ю.Й. Мельник ; Міністерство освіти і науки України, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. Чернівці : Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, 2021. 175 с.
3. Магістерська дисертація: Вимоги та рекомендації до виконання й захисту [Електронний ресурс]: навч. посіб. для здобув. ступеня магістра за спеціальністю 035 «Філологія» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: С. В. Федоренко, О. П. Демиденко. Електронні текстові дані (1 файл: 259 Кбайт). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 95 с.
URL : <http://surl.li/ulocx>
4. Рускуліс Л. Академічна доброчесність: навч-метод. посіб. Миколаїв: Іліон, 2022. 86 с.
URL : <http://surl.li/uloef>
5. Monneret P. Signification et théories linguistiques 2021-2022. Cours. Paris : Sorbonne-Université. 2022. <https://www.youtube.com/watch?v=SLZlg1AVio4>

Література знаходиться у бібліотеці КПІ ім. Ігоря Сікорського, методичному кабінеті кафедри теорії, практики та перекладу французької мови.

Навчальний контент

5. Методика опанування освітнього компонента

Навчання здійснюється на основі студентоцентрованого підходу та стратегії взаємодії викладача і студента для засвоєння студентами навчального матеріалу та формування у них відповідних компетентностей.

Засвоєння навчальної дисципліни передбачає проведення лекційних і практичних занять з використанням методів навчання, спрямованих на якісне засвоєння знань студентами, розвиток їхньої розумової діяльності, умінь критичного осмислення проблем, набуття досвіду самостійного опрацювання навчального матеріалу, пошукової роботи, набуття якостей, необхідних для наукової та професійної діяльності.

Під час навчання застосовуються:

- стратегії активного і колективного навчання;
- особистісно-орієнтовані розвивальні технології, засновані на активних формах і методах навчання, що стимулюють пізнавальну діяльність студентів, (командна робота (team-based learning), парна робота (think-pair-share), метод мозкового штурму, дискусія, практикуми-диспути тощо);
- проблемно-пошукові методи, метод проблемного викладу задля розвитку у студентів умінь творчої навчально-пізнавальної та науково-дослідницької діяльності, осмислення навчального матеріалу та подальшу реалізацію самостійного пошуку;
- пояснювально-ілюстративний метод – для повідомлення готової інформації різними засобами (словесними, наочними, практичними), її усвідомлення і запам'ятовування студентами;
- евристичні методи (методи створення ідей, вирішення творчих завдань та методи активізації творчого мислення),
- дослідницький метод, що передбачає творче застосування знань, та формує досвід самостійного наукового пошуку, активізує пізнавальну діяльність студентів.

На лекційних заняттях студенти набувають знань у межах тем освітнього

компонента. Практичні заняття мають забезпечити розвиток творчого професійного мислення, пізнавальної мотивації і професійного використання знань, вільне володіння мовою науки; здатності оперувати термінами, поняттями, визначеннями, а також активізувати навчально-пізнавальну діяльність студентів. Практичні заняття спрямовані на поглиблення набутих знань, розвиток умінь поетапного проведення наукового дослідження, розвиток умінь критичного мислення, умінь брати участь у дискусіях, обґрунтовувати свою точку, сприймати різноманітні аргументи і думки та випрацьовувати своє бачення щодо їхнього вирішення. Дисципліна ознайомлює з основами теорії мови, розвиває вміння осмислено підходити до мовних явищ і дає лінгвістичні поняття, необхідні для наукових досліджень і практичної роботи фахівця-філолога.

Для ефективної комунікації з метою розуміння структури і змісту освітнього компонента та засвоєння матеріалу використовуються Електронний Кампус, Google class room, електронна пошта та месенджери Viber, WhatsApp, за допомогою яких здійснюється оперативне розміщення та обмін навчальними матеріалами; забезпечується зворотний зв'язок зі студентами щодо навчальних завдань та змісту навчальної дисципліни; оцінюються навчальні завдання студентів; ведеться облік виконання студентами плану навчальної дисципліни, графіку виконання навчальних завдань тощо та оцінювання студентів.

Під час навчання та для взаємодії зі студентами використовуються сучасні цифрові технології, електронні презентації для проведення лекційних і практичних занять.

Зміст навчальної дисципліни

Форма навчання	Всього		Розподіл навчального часу та видами занять				Контрольні заходи	
	кредитів	годин	лекційні	практичні	індивідуальні	СРС	МКР	Семестрова атестація
Денна	4	120	16	30	-	74	1	Залік

Модуль Загальне мовознавство

№ заняття	Зміст навчальної роботи	Аудиторні години
1	Partie 1. La linguistique générale en tant que science : notions et termes clés / Розділ 1. Загальне мовознавство як наука: основні поняття і терміни Thème 1.1. Cours 1. Objet, contenu, tâches et branches de la linguistique. Place de la linguistique dans le système des sciences / Тема 1.1. Лекція 1. Об'єкт, зміст, завдання та галузі мовознавства. Місце мовознавства в системі наук	2
2	Travaux dirigés 1. Place de la linguistique dans le système des sciences / Практичне заняття 1 Місце мовознавства в системі наук	2
3	Partie 2. Histoire de la linguistique / Розділ 2. Історія мовознавства Thème 2.1. Cours 2. Histoire de la pensée linguistique jusqu'au XIXe siècle. Apparition de la linguistique comparée et historique / Тема 2.1. Лекція 2. Історія лінгвістичної думки до XIX століття. Виникнення порівняльно-історичного мовознавства	2

4	Travaux dirigés 2. Principaux courants en linguistique au début du XXe siècle. La conception linguistique de F. de Saussure. La linguistique ukrainienne au XXe siècle. Paradigmes linguistiques contemporains. Philologie numérique / Практичне заняття 2. Основні напрями в мовознавстві на початку XX століття. Лінгвістична концепція Ф. де Соссюра. Українське мовознавство у XX столітті. Сучасні лінгвістичні парадигми. Цифрова філологія	2
5	Partie 3. La langue comme système sémiotique particulier. Organisation systémique et structurelle de la langue / Розділ 3. Мова як особлива семіотична система. Системна і структурна організація мови Thème 3.1. Cours 3. Nature sémiotique de la langue. Typologie et structure des signes. Paralinguistique et parakinésique / Тема 3.1. Лекція 3. Семіотична природа мови. Типологія і структура знаків. Паралінгвістика і паракінесика	2
6	Travaux dirigés 3. Notion de système et de structure linguistique. Relations paradigmaticques, syntagmatiques et hiérarchiques entre les unités linguistiques. Niveaux fondamentaux et intermédiaires de la langue / Практичне заняття 3. Поняття мовної системи і структури. Парадигматичні, синтагматичні та ієрархічні відношення між мовними одиницями. Основні та проміжні рівні мови	2
7	Partie 4. Langue et parole. Langue et pensée / Розділ 4. Мова і мовлення. Мова і мислення Thème 4.1. Cours 4. Le problème des relations entre langue, pensée et conscience / Тема 4.1. Лекція 4. Проблема співвідношення мови, мислення і свідомості	2
8	Travaux dirigés 4. Rapport entre langue et parole. Langage intérieur / Практичне заняття 4. Співвідношення мови і мовлення. Внутрішнє мовлення	2
9	Partie 5. Langue et histoire. Langue et société. Cours 5 / Розділ 5. Мова і історія. Мова і суспільство. Лекція 5 Thème 5.1. La langue comme phénomène en évolution historique. Synchronie et diachronie. Causes internes et externes des changements linguistiques / Тема 5.1. Мова як явище, що історично розвивається. Синхронія і діахронія. Внутрішні і зовнішні причини мовних змін Thème 5.2. Fonctions sociales de la langue. Sociolinguistique. Langue et culture / Тема 5.2. Соціальні функції мови. Соціолінгвістика. Мова і культура	2
10	Travaux dirigés 5. Fonctions sociales de la langue. Sociolinguistique. Langue et culture / Практичне заняття 5. Соціальні функції мови. Соціолінгвістика. Мова і культура. МКР	2
	Разом	20 (10 год. лекцій, 9 год. практ. Занять, 1 година – МКР)

№ заняття	Зміст навчальної роботи	Аудиторні години
1-2	Розділ 1. Теоретичні засади організації і проведення лінгвістичних і перекладознавчих досліджень. Тема 1.1. Лекція 1. Практичне заняття 1. Типи наукових досліджень. Методологія і системність у науковому пізнанні. Загальнонаукові методи дослідження.	4
3-4	Тема 1.2. Лекція 2. Практичне заняття 2. Основні напрями та підходи до лінгвістичних і перекладознавчих досліджень. Методи лінгвістичних і перекладознавчих досліджень.	4
5-6	Тема 1.3. Лекція 3. Практичне заняття 3. Основні етапи і процедури лінгвістичних і перекладознавчих досліджень. Вибір і формулювання теми дослідження, вибір його об'єкта і предмета(ів), постановка мети, завдань і формулювання гіпотези і новизни дослідження, обґрунтування його актуальності.	4
7	Тема 1.4. Практичне заняття 4. Логіка здійснення огляду стану проблеми дослідження. Сутність етапів проведення дослідження. Структурно-змістовий алгоритм виконання теоретичної частини магістерської дисертації.	2
8	Розділ 2. Оформлення результатів наукового дослідження. Тема 2.1. Процедура добору, аналізу та опису мовного матеріалу. Формулювання висновків і перспектив дослідження. правила й загальні вимоги до оформлення наукових робіт. Побудова таблиць, графіків, діаграм і схем. Використання ІКТ у лінгвістичних і перекладознавчих дослідженнях. Практичне заняття 5. Основні етапи і процедури лінгвістичних і перекладознавчих досліджень. Особливості відбору матеріалу дослідження.	2
9	Тема 2.2. Практичне заняття 6. Науковий стиль мовлення. Мовностилістичні особливості викладу та оформлення результатів наукового дослідження. Наукова етика цитувань та посилань.	2
10	Тема 2.3. Практичне заняття 7. Оформлення тез доповідей на конференціях і наукових статей за матеріалами дослідження. .	2
11	Тема 2.4. Практичне заняття 8. Академічна доброчесність у наукових дослідженнях.	2
12	Тема 2.5. Практичне заняття 9. Оформлення списку використаних джерел та ілюстративного матеріалу. Організація підготовки до офіційного захисту магістерської дисертації. Процедура офіційного публічного захисту магістерської дисертації.	2
13	Практичне заняття 10. Модульна контрольна робота.	1
	Разом	26 (6 год. лекцій, 19 год. практ.

		Занять, 1 год. – МКР)
--	--	--------------------------------------

6. Зміст самостійної роботи

Модуль Загальне мовознавство

№ заняття	Зміст самостійної роботи	Години на СРС
1	Partie 1. La linguistique générale en tant que science : notions et termes clés / Розділ 1. Загальне мовознавство як наука: основні поняття і терміни Thème 1.1. Cours 1. Objet, contenu, tâches et branches de la linguistique. Place de la linguistique dans le système des sciences / Тема 1.1. Лекція 1. Об'єкт, зміст, завдання та галузі мовознавства. Місце мовознавства в системі наук	2
2	Travaux dirigés 1. Place de la linguistique dans le système des sciences / Практичне заняття 1 Місце мовознавства в системі наук	2
3	Partie 2. Histoire de la linguistique / Розділ 2. Історія мовознавства Thème 2.1. Cours 2. Histoire de la pensée linguistique jusqu'au XIXe siècle. Apparition de la linguistique comparée et historique / Тема 2.1. Лекція 2. Історія лінгвістичної думки до XIX століття. Виникнення порівняльно-історичного мовознавства	2
4	Travaux dirigés 2. Principaux courants en linguistique au début du XXe siècle. La conception linguistique de F. de Saussure. La linguistique ukrainienne au XXe siècle. Paradigmes linguistiques contemporains. Philologie numérique / Практичне заняття 2. Основні напрями в мовознавстві на початку XX століття. Лінгвістична концепція Ф. де Соссюра. Українське мовознавство у XX столітті. Сучасні лінгвістичні парадигми. Цифрова філологія	2
5	Partie 3. La langue comme système sémiotique particulier. Organisation systémique et structurelle de la langue / Розділ 3. Мова як особлива семіотична система. Системна і структурна організація мови Thème 3.1. Cours 3. Nature sémiotique de la langue. Typologie et structure des signes. Paralinguistique et parakinésique / Тема 3.1. Лекція 3. Семіотична природа мови. Типологія і структура знаків. Паралінгвістика і паракінесика	2
6	Travaux dirigés 3. Notion de système et de structure linguistique. Relations paradigmaticques, syntagmatiques et hiérarchiques entre les unités linguistiques. Niveaux fondamentaux et intermédiaires de la langue / Практичне заняття 3. Поняття мовної системи і структури. Парадигматичні, синтагматичні та ієрархічні відношення між мовними одиницями. Основні та проміжні рівні мови	2
7	Partie 4. Langue et parole. Langue et pensée / Розділ 4. Мова і мовлення. Мова і мислення Thème 4.1. Cours 4. Le problème des relations entre langue, pensée et	4

	conscience / Тема 4.1. Лекція 4. Проблема співвідношення мови, мислення і свідомості	
8	Travaux dirigés 4. Rapport entre langue et parole. Langage intérieur / Практичне заняття 4. Співвідношення мови і мовлення. Внутрішнє мовлення	2
9	Partie 5. Langue et histoire. Langue et société. Cours 5 / Розділ 5. Мова і історія. Мова і суспільство. Лекція 5 Thème 5.1. La langue comme phénomène en évolution historique. Synchronie et diachronie. Causes internes et externes des changements linguistiques / Тема 5.1. Мова як явище, що історично розвивається. Синхронія і діахронія. Внутрішні і зовнішні причини мовних змін Thème 5.2. Fonctions sociales de la langue. Sociolinguistique. Langue et culture / Тема 5.2. Соціальні функції мови. Соціолінгвістика. Мова і культура	4
10	Travaux dirigés 5. Fonctions sociales de la langue. Sociolinguistique. Langue et culture / Практичне заняття 5. Соціальні функції мови. Соціолінгвістика. Мова і культура. Підготовка до МКР.	4
	Підготовка до заліку	6
	Разом	34 год

Модуль Методологія лінгвістичних і перекладознавчих досліджень

№ заняття	Зміст самостійної роботи	Години на СРС
1-2	Розділ 1. Теоретичні засади організації і проведення лінгвістичних і перекладознавчих досліджень. Тема 1.1. Лекція 1. Практичне заняття 1. Типи наукових досліджень. Методологія і системність у науковому пізнанні. Загальнонаукові методи дослідження.	3
3-4	Тема 1.2. Лекція 2. Практичне заняття 2. Основні напрями та підходи до лінгвістичних і перекладознавчих досліджень. Методи лінгвістичних і перекладознавчих досліджень.	3
5-6	Тема 1.3. Лекція 3. Практичне заняття 3. Основні етапи і процедури лінгвістичних і перекладознавчих досліджень. Вибір і формулювання теми дослідження, вибір його об'єкта і предмета(ів), постановка мети, завдань і формулювання гіпотези і новизни дослідження, обґрунтування його актуальності.	3
7	Тема 1.4. Практичне заняття 4. Логіка здійснення огляду стану проблеми дослідження. Сутність етапів проведення дослідження. Структурно-змістовий алгоритм виконання теоретичної частини магістерської дисертації.	3
8	Розділ 2. Оформлення результатів наукового дослідження. Тема 2.1. Процедура добору, аналізу та опису мовного матеріалу. Формулювання висновків і перспектив дослідження. правила й загальні вимоги до оформлення наукових робіт. Побудова таблиць, графіків, діаграм і схем.	4

	Практичне заняття 5. Основні етапи і процедури лінгвістичних і перекладознавчих досліджень. Особливості відбору матеріалу дослідження.	
9	Тема 2.2. Практичне заняття 6. Науковий стиль мовлення. Мовностилістичні особливості викладу та оформлення результатів наукового дослідження. Наукова етика цитувань та посилань. Академічна доброчесність у наукових дослідженнях.	4
10	Тема 2.3. Практичне заняття 7. Оформлення тез доповідей на конференціях і наукових статей за матеріалами дослідження. .	4
11	Тема 2.4. Практичне заняття 8. Академічна доброчесність у наукових дослідженнях.	4
12	Тема 2.5. Практичне заняття 9. Оформлення списку використаних джерел та ілюстративного матеріалу. Організація підготовки до офіційного захисту магістерської дисертації. Процедура офіційного публічного захисту магістерської дисертації.	4
13	Практичне заняття 10. Підготовка до модульної контрольної роботи	2
	Підготовка до заліку.	6
	Разом	40 год

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Відвідування занять. Система оцінювання орієнтована на отримання балів за роботу на практичних заняттях (участь в обговоренні теоретичних питань, виконання завдань відповідно до теми практичного заняття), на лекційних заняттях за результатами експрес-опитування, виконання МКР.

Поточний контроль. Викладач регулярно фіксує результати поточного контролю в модулі «Поточний контроль» Електронного кампусу згідно з Положенням про поточний, календарний і семестровий контроль в КПІ ім. Ігоря Сікорського (https://osvita.kpi.ua/sites/default/files/downloads/Pol_potocnyi_kalendar_semestr_kontrol_2022.pdf). Ознайомитися з результатами поточного контролю студент може в особистому кабінеті в Електронному кампусі.

Правила призначення заохочувальних балів. Відповідно до Положення про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/node/37>), заохочувальні бали не входять до основної 100-бальної шкали РСО і не можуть перевищувати 10% рейтингової шкали, тобто максимальна кількість додаткових балів – 10. Для підвищення мотивації здобувачів вищої освіти займатися науково-дослідницькою роботою їм призначають заохочувальні бали за участь у науково-практичних конференціях, семінарах, круглих столах і воркшопах за тематикою освітнього компонента (за умови публікації тез доповіді або наявності сертифікату про участь у відповідному заході). Штрафні бали з освітнього компоненту не передбачені.

Пропущені контрольні заходи. Кожен студент має право відпрацювати пропущені з поважної причини (лікарняний, мобільність тощо) заняття за рахунок самостійної роботи.

Академічна доброчесність. Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (<https://kpi.ua/code>).

Норми етичної поведінки. Норми етичної поведінки студентів і працівників

визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (<https://kpi.ua/code>).

Процедура оскарження результатів контрольних заходів. Студенти мають можливість порушити будь-яке питання щодо процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами. Студенти мають право оскаржити результати контрольних заходів, але обов'язково аргументовано, пояснивши з яким критерієм не погоджуються відповідно до оціночного листа та/або зауважень.

https://osvita.kpi.ua/sites/default/files/downloads/Pologennia_apeliacii_2022.pdf

Інклюзивне навчання. Освітній компонент «Загальне мовознавство та методологія наукових досліджень» може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами, окрім студентів з серйозними вадами зору чи слуху, які не дозволяють виконувати завдання за допомогою персональних комп'ютерів, ноутбуків та/або інших технічних засобів.

Навчання іноземною мовою. Навчальний матеріал викладається українською та французькою мовами.

Використання інструментів штучного інтелекту (ШІ). Університет підтримує раціональне експериментування з генеративними інструментами ШІ, але за умови врахування важливих аспектів використання таких інструментів, зокрема: інформаційної безпеки, конфіденційності даних, дотримання вимог авторського права та академічної доброчесності. Під час використання інструментів ШІ слід керуватися Політикою використання штучного інтелекту для академічної діяльності в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/node/1225>).

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

№ з/п	Контрольний захід	%	Ваговий бал	Кіл-ть	Всього
1	Експрес-опитування на лекції	20%	2.5	8	20
2	Відповідь на практичному занятті	70%	5	14	70
3	Виконання модульної контрольної роботи	10%	10	1	10
	Всього				100

Рейтинг студентів з дисципліни складається з балів, що він отримує за:

- 1) експрес-опитування на 8 лекційних заняттях (передбачається експрес-опитування на кожній лекції); ваговий бал: **2,5 балів**;
- 2) відповідь на 14 практичних заняттях; ваговий бал: **5 балів**.
- 3) виконання модульної контрольної роботи; ваговий бал: **10 балів**.

Поточний контроль

Система рейтингових балів та критерії оцінювання

1. Експрес-опитування на лекційних заняттях. Передбачаються відповіді на 5 теоретичних питань. Ваговий бал: **2,5 балів**

«відмінно» : 2,5 – 2 балів;

«добре»: 1,9 – 1,7 балів;

«задовільно»: 1,6 – 1,3 балів;

«незадовільно»: 0 балів.

Критерії оцінювання відповіді під час експрес-опитувань на лекційних заняттях:

«відмінно»: повна і точна відповідь на питання, коректне вживання термінології;
«добре»: повна і точна відповідь на питання, одна помилка у вживанні термінології;
«задовільно»: неповна і неточна відповідь на питання, дві помилки у вживанні термінології;
«незадовільно»: неповна і неточна відповідь на питання, суттєві помилки у вживанні термінології; відсутність відповіді.

2. Відповідь на практичному занятті

На практичному занятті оцінюється участь студентів в обговоренні теоретичних питань, виконання завдань відповідно до теми практичного заняття. Ваговий бал: **5 балів:**

«відмінно»: 5 – 4,5 балів;
«добре»: 4,4 – 3,75 балів;
«задовільно»: 3,7 – 3 балів;
«незадовільно»: 0 балів.

Критерії оцінювання відповіді студента на практичному занятті:

«відмінно»: повна і точна відповідь на теоретичне питання за темою практичного заняття; вільне володіння матеріалом, активна участь в обговоренні інших питань практичного заняття; коректне виконання завдань і повним обсягом;
«добре»: неповна і неточна відповідь на теоретичне питання за темою практичного заняття; активна участь в обговоренні інших питань практичного заняття; коректне виконання завдань повним обсягом;
«задовільно»: неповна і неточна відповідь на теоретичне питання за темою практичного заняття; фрагментарна участь в обговоренні інших питань практичного заняття; коректне виконання завдань, але не повним обсягом;
«незадовільно»: часткова відповідь на теоретичне питання або відсутність відповіді; фрагментарна участь в обговоренні інших питань практичного заняття; некоректне виконання завдань, не повним обсягом або їх невиконання.

3. Модульна контрольна робота. Складається з двох частин, до МКР входять завдання з обох модулів.

З модуля «Методологія лінгвістичних і перекладознавчих досліджень» модульна контрольна робота містить два завдання, які виконуються за обраною темою магістерської дисертації:

1) формулювання атрибутів ВСТУПУ магістерської дисертації (ваговий бал – 2 бали)

Критерії оцінювання першого завдання:

«відмінно»: коректне виконання завдання, допускається 1 помилка (2 – 1,9 бала)
«добре»: коректне, але не повне виконання завдання, допускається 2-3 помилки (1,8 – 1,5 бала)
«задовільно»: неповне або не цілком коректне виконання завдання, допускається 4-5 помилок (1,4- 1,2 бала)
«незадовільно» – завдання містить більше 6 помилок або не виконано – 0 балів.

2) презентація плану теоретичної частини магістерської дисертації та розкриття алгоритму її виконання (ваговий бал – 5 балів)

Критерії оцінювання виконання другого завдання:

«відмінно»: повна й ґрунтовна відповідь з логічним і зв'язним викладом матеріалу, допускається 1 помилка (5–4,5 балів)
«добре»: коректне, але не повне висвітлення матеріалу, допускається 2-3 помилки (4,4–3,75 бала)
«задовільно»: неповне або не цілком коректне висвітлення матеріалу, допускається 4-5 помилок (3,7–3 бали)

«незадовільно»: завдання не виконано – 0 балів.

3 модуля «Загальне мовознавство» модульна контрольна робота містить два теоретичних питання, кожне з яких оцінюється в 1,5 бала.

Критерії оцінювання виконання кожного з питань третього завдання (1,5 *2=3 бали):

«відмінно»: повна й ґрунтовна відповідь з логічним і зв'язним викладом матеріалу, допускається 1 помилка (1,4–1,5 бала)

«добре»: коректне, але не повне висвітлення матеріалу, допускається 2-3 помилки (1,1–1,3 бала)

«задовільно»: неповне або не цілком коректне висвітлення матеріалу, допускається 4-5 помилок (0,9–1 бал)

«незадовільно»: завдання не виконано – 0 балів.

Загальна сума балів за модульну контрольну роботу:

«відмінно»: правильне виконання завдань повним обсягом, допускається 1-2 незначні помилки (10 – 9 балів);

«добре»: недостатньо повне і точне виконання завдань, але повним обсягом, допускається 1-2 незначні помилки (8 – 7 балів);

«задовільно»: недостатньо повне і точне виконання завдань, але повним обсягом, допускається 3-4 суттєві помилки (6 балів);

«незадовільно»: виконання менше 60 % завдань, або їх невиконання – 0 балів.

Результати оголошуються кожному студенту окремо у присутності, електронною поштою, з використанням месенджерів Viber, WhatsApp.

Календарний контроль

Календарний контроль проводиться двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог силабусу.

№ атестації	Термін атестації	Умови отримання атестації
Перша атестація	7-ий тиждень	Поточний рейтинг не менше 26 балів (50% від максимально можливого поточного рейтингу)
Друга атестація	13-ий тиждень	Поточний рейтинг не менше 45 балів (50% від максимально можливого поточного рейтингу)

Умови допуску до семестрового контролю

Рейтинг з освітнього компонента складає **100 балів**. Для отримання заліку потрібно мати рейтинг **не менш ніж 60 балів** і позитивну оцінку за виконання МКР.

Для отримання студентом відповідних оцінок його рейтингова оцінка переводиться відповідно до таблиці:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно

Семестровий контроль

Студенти, які наприкінці семестру мають рейтинг **менше 60 балів**, а також ті, хто хочуть підвищити оцінку, виконують залікову контрольну роботу.

Залікова письмова робота оцінюється **максимально в 100 балів**. Вона проводиться у письмовій формі та складається з п'яти теоретико-практичних питань, за правильну відповідь за кожне з яких нараховується 20 балів. На заліку до студентів висуваються такі вимоги:

- знання теоретичного матеріалу обсягом, передбаченим цим силабусом;
- володіння вміннями практичного застосування навчального матеріалу.

Критерії оцінювання кожного теоретико-практичного завдання:

«відмінно»: повна й ґрунтовна відповідь на питання з логічним і зв'язним викладом матеріалу, наведенням прикладів, допускається 1 помилка (18-20);

«добре»: коректне, але не зовсім повне висвітлення питання з наведенням прикладів, допускається 2-3 помилки (15-17 балів);

«задовільно»: неповне або не цілком коректне висвітлення питання, відсутність прикладів, допускається 4-5 помилок (12–14 балів);

«незадовільно»: не висвітлене питання - 0 балів.

Загальна сума балів за залікову контрольну роботу:

«відмінно» – 95-100 балів: правильна і повна відповідь на теоретичне питання; повне і точне виконання практичного завдання. Допускається 1-2 незначні помилки;

«добре» – 75-94 балів: неповна відповідь на теоретичне питання; повне і точне виконання практичного завдання;

«задовільно» – 60-74 балів: неповна і недостатньо правильна відповідь на теоретичне питання; неповне виконання практичного завдання;

«незадовільно» – 0 балів: неправильна відповідь на теоретичне питання та неправильне виконання практичного завдання.

Для отримання студентом відповідних оцінок його рейтингова оцінка переводиться згідно таблиці:

Кількість балів	Оцінка
95-100	Відмінно
85-94	Дуже добре
75-84	Добре
65-74	Задовільно
60-64	Достатньо
Менше 60	Незадовільно

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Відповідно до Положення про визнання в КПІ ім. Ігоря Сікорського результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті студенти мають можливість зарахувати результати свого навчання у інших формах освіти (наприклад, сертифікати про проходження дистанційних чи онлайн курсів за відповідною тематикою). Детальніше: https://document.kpi.ua/files/2020_7-177.pdf

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Укладено

професором кафедри теорії, практики та перекладу французької мови, доктором педагогічних наук, професором Майєр Наталією Василівною;
доцентом кафедри теорії, практики та перекладу французької мови, кандидатом філологічних наук, доцентом Дегтярьовою Євгенією Олександрівною

Ухвалено кафедрою теорії, практики та перекладу французької мови ФЛ (протокол № 18 від 23.06.2026 р.)

Погоджено Методичною комісією факультету лінгвістики (протокол № 13 від 26.06.2026 р.)